

11/6: Startmoment Week van de Handhaving

Tijl Aerts

Spelregels

- Deze sessie zal opgenomen worden.
- Zorg dat je camera uitstaat en je geluid op stil.
- Enkel de persoon die aan het woord is, zorgt dat zijn camera aanstaat.
- Als je vragen hebt, kan je deze stellen via de chat.

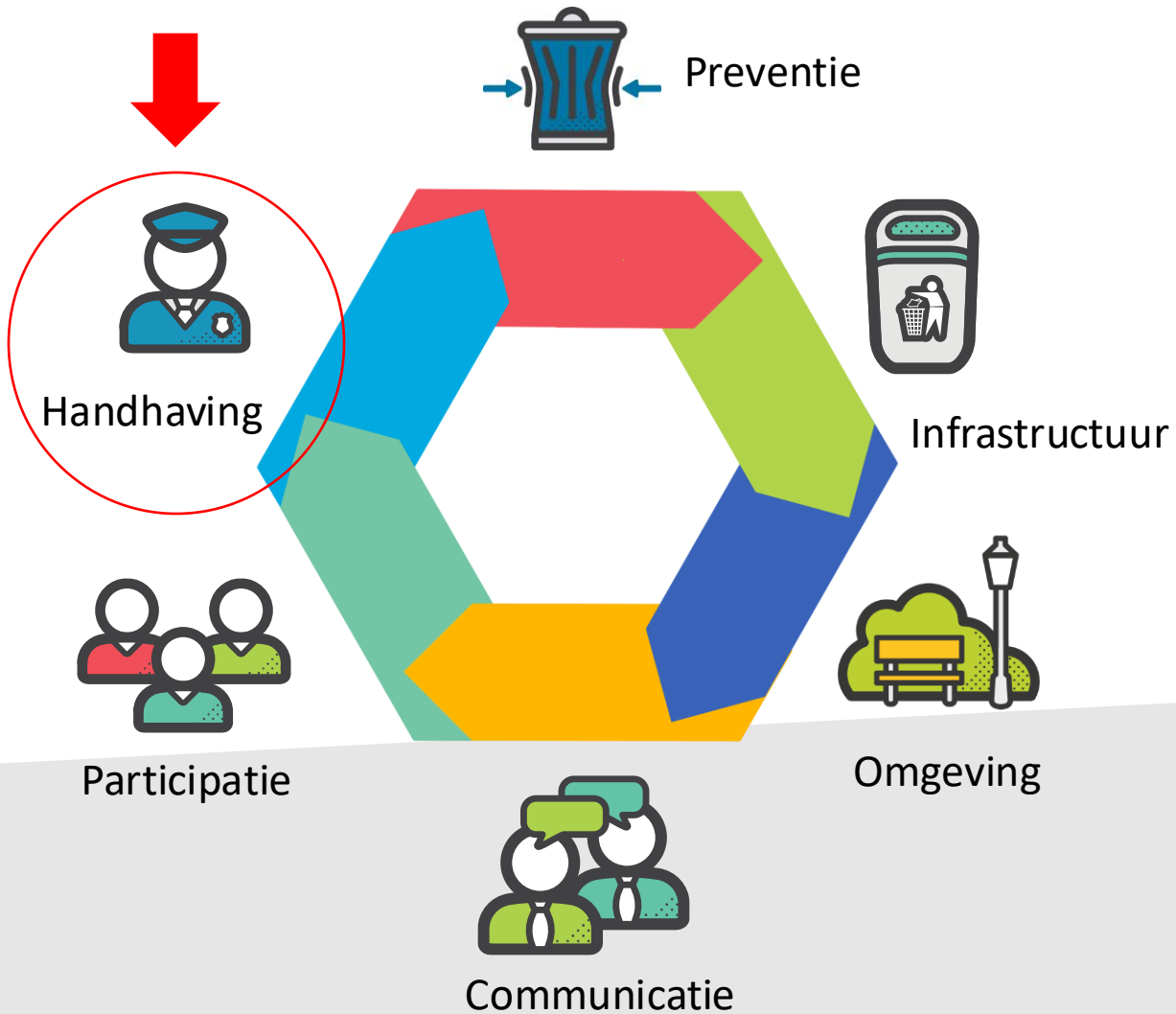

De handhaving op zwerfvuil en sluikstort

Tijl Aerts

Integrale aanpak – handhaving als sluitstuk

Preventie

Infrastructuur

Omgeving

Communicatie en sensibilisering

Participatie

Handhaving

Lokaal materialenplan - doelstelling

- Dit uitvoeringsplan beschrijft het Vlaamse zwerfvuilbeleid van 2023 t.e.m. 2030
 - bevat actiepunten voor lokale besturen, Vlaamse overheden om de doelstellingen te behalen.
- Een belangrijke doelstelling is: De totale hoeveelheid opgeruimd zwerfvuil op de grond daalt tegen 2030 met minstens 20% t.o.v. 2023.

Lokaal materialenplan - actiepunten

- ACTIE 67: handhaven op **een efficiënte en effectieve wijze** op zwerfvuil en sluikestorten
- ACTIE 68: Mooimakers voorziet een **ondersteuningsaanbod** voor lokale besturen en Vlaamse agentschappen met een handhavingsbevoegdheid voor zwerfvuil en sluikestorten.
 - Via onderzoek, bevragingen en praktijkcases deelt Mooimakers kennis, informatie en data rond handhaving.
 - Lokale besturen kunnen via het lokaal ondersteuningsaanbod begeleiding aanvragen voor een optimalisatie van het lokaal handhavingskader zwerfvuil en sluikestorten.

Lokaal materialenplan - actiepunten

Actie 71, minimale beleidsacties: Handhaving is één van de minimale beleidsacties die dienen uitgevoerd te worden, zodra de UPV-middelen beschikbaar zijn.

- Elk lokaal bestuur **handhaaft effectief en efficiënt** op zwerfvuil en sluikestorten via het GAS-reglement en/of artikel 12 van het Materialendecreet.
 - Regelmatig overleg tussen handhavingspartners
 - Optimalisatie van het lokaal handhavingsproces
 - Rapporteren aan de OVAM over handhavingsbeleid
- Lokale besturen nemen in hun **politiereglement** de nodige bepalingen op om specifieke private actoren te **verplichten afvalrecipiënten te plaatsen** en het **zwerfvuil** in de omgeving van hun inrichting **op te ruimen**.

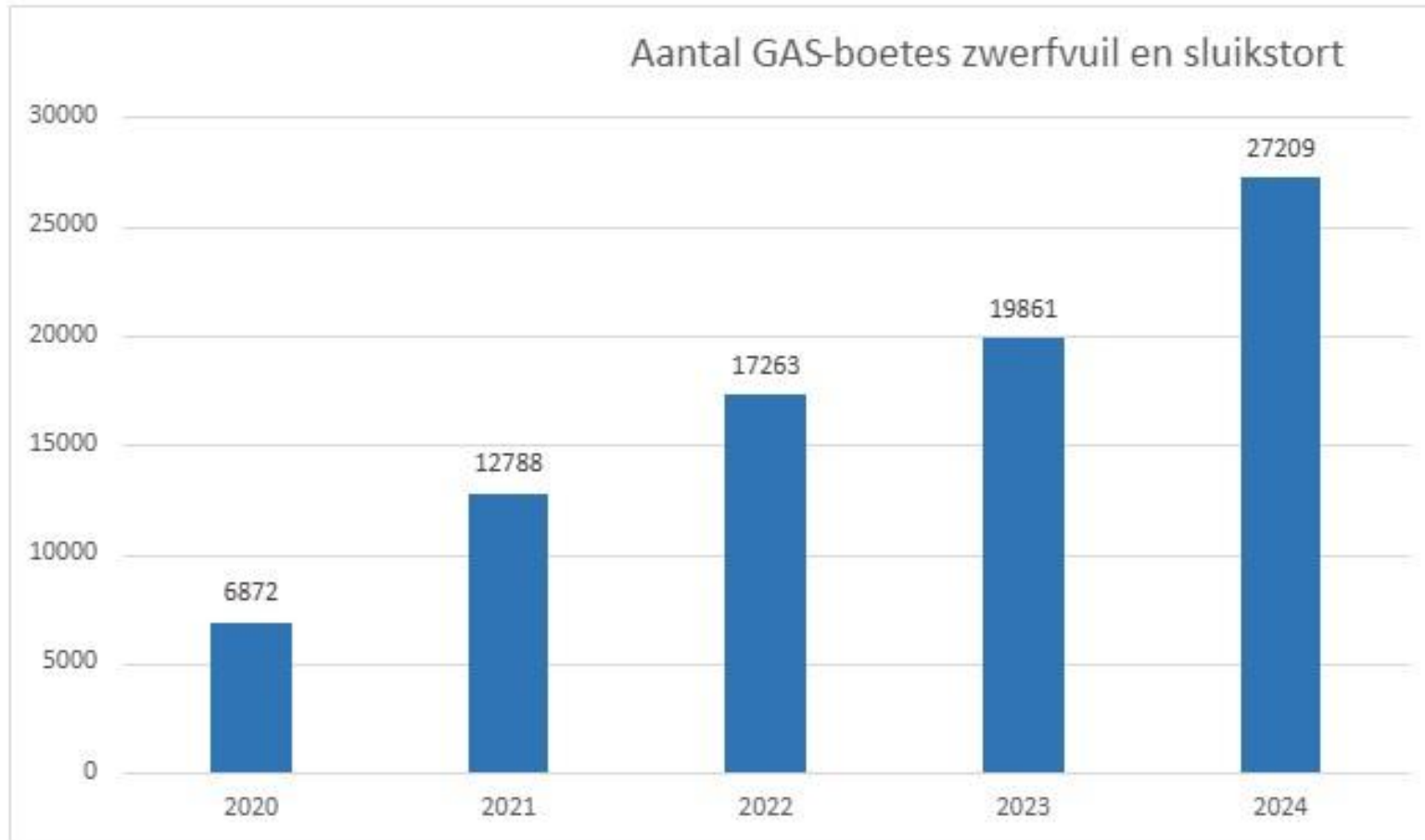

Handhavingsinspanningen

Els Gommeren

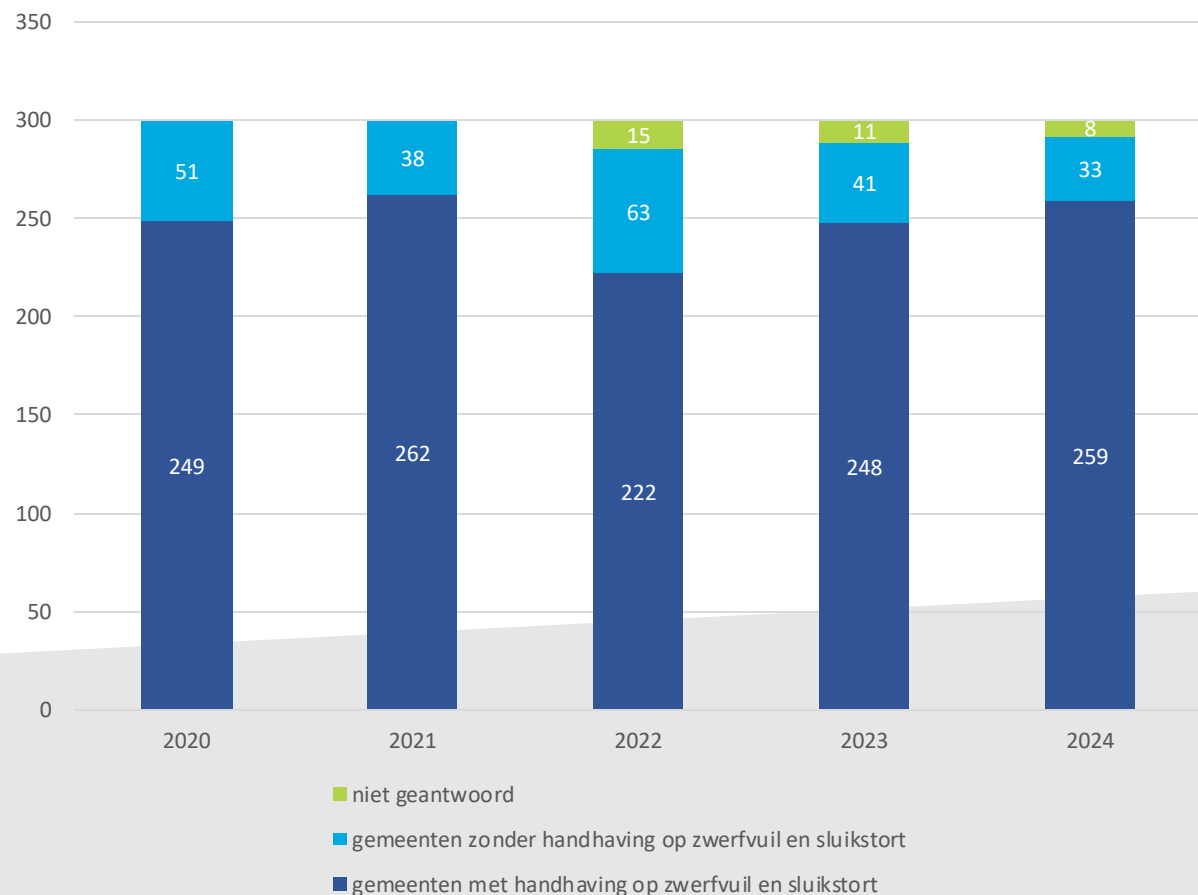

Lokale handhavingsinspanningen

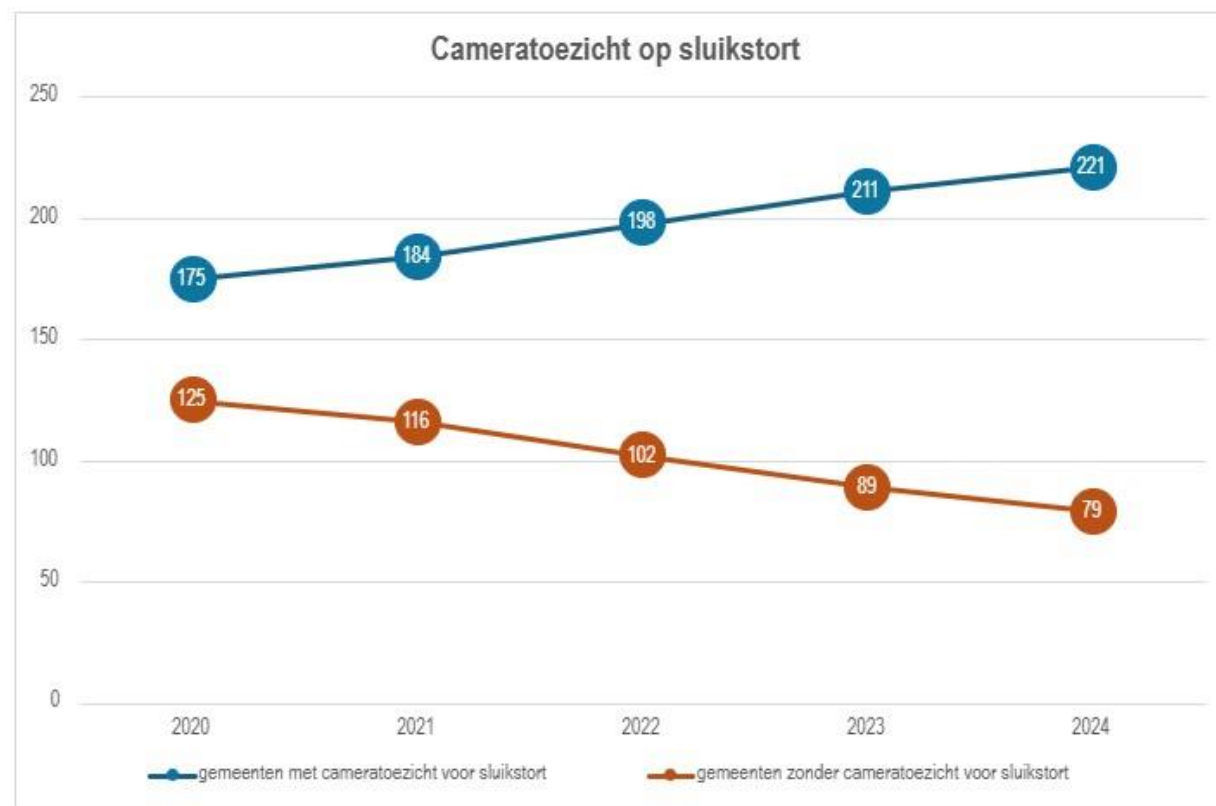

Lokale handhavingsinspanningen

handhaving op zwerfvuil en sluikestort

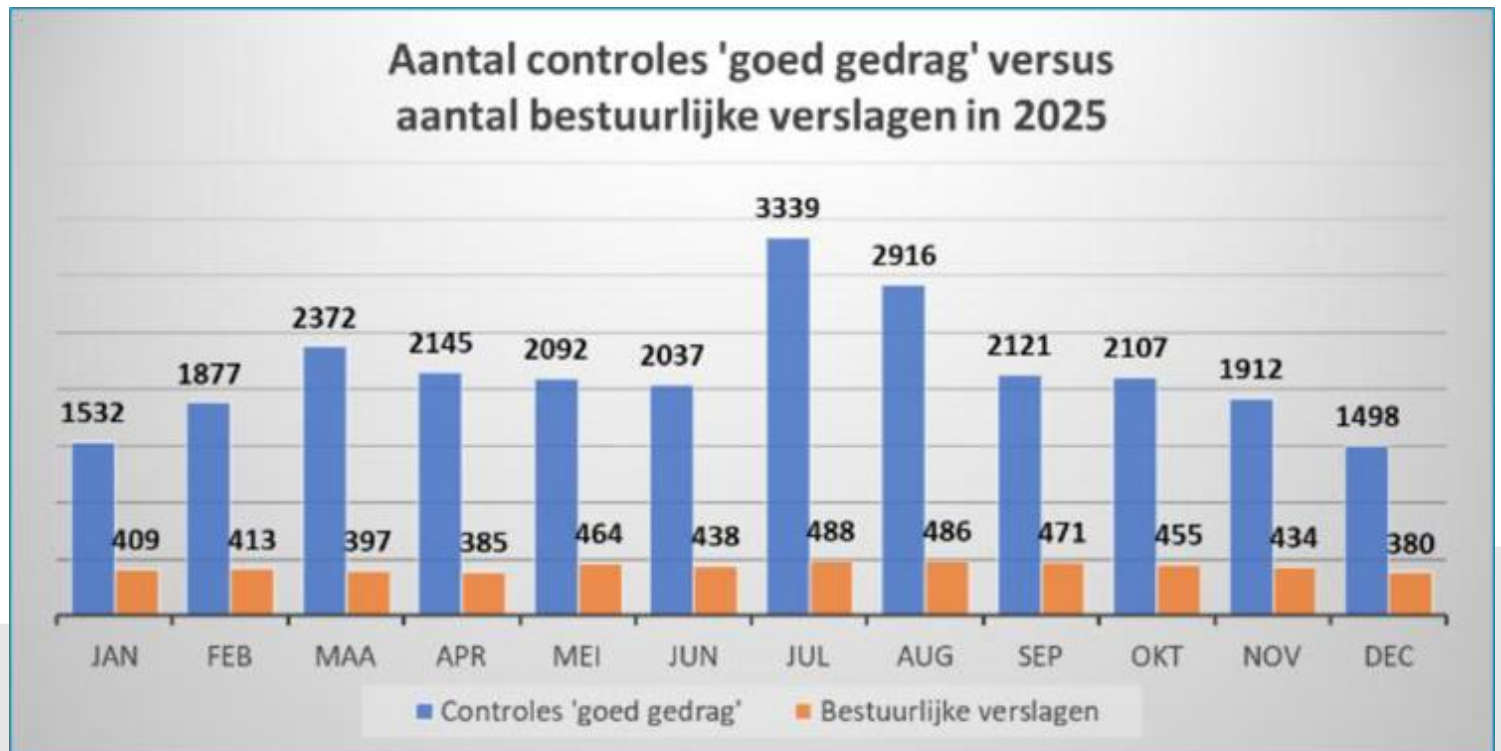

Cameratoezicht op sluikestort

Handhavingsinspanningen OVAM-handhavers 2025

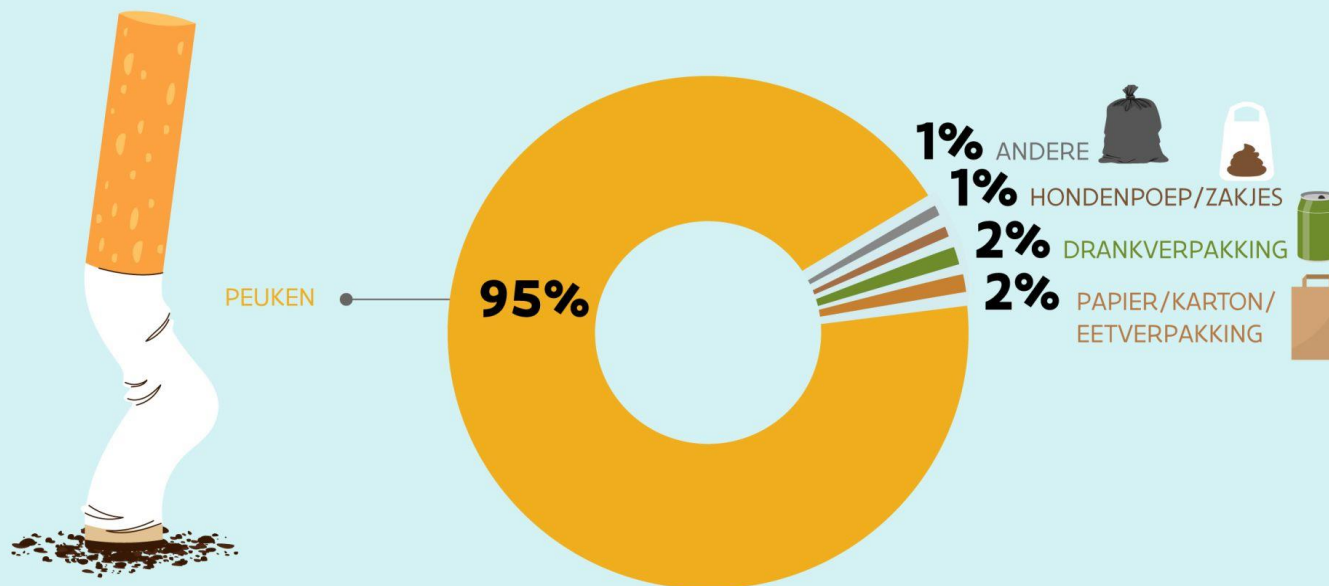
- 125 actieve gemeenten (eind 2025)
- 910 handhavingsdagen, 3425 werkuren op het terrein. 46 evenementen inbegrepen.
- 31 168 controles
 - 25 948 correct gedrag (83.25%)
 - 5 220 vastgestelde inbreuk (16,75%)
- Goed gedrag bij controles.
 - 2022: 77%
 - 2023: 81%
 - 2024: 81.5%
 - 2025: 83,25%
- --> een minderheid gaat in de fout.

Handhavingsinspanningen OVAM-handhavers 2025

- Een duidelijk werkpunt: **sigarettenpeuken.**
 - Bijna 4 op de 10 controles bij rokers leiden tot een overtreding.
 - Peuken zijn goed voor 95% van alle vastgestelde overtredingen.

Telling overtredingen 2025

Week van de Handhaving op zwerfvuil en sluikestort 2026

van 5 t.e.m. 11 oktober 2026

Grietje Huveneers

Deelname aan de Week van de Handhaving

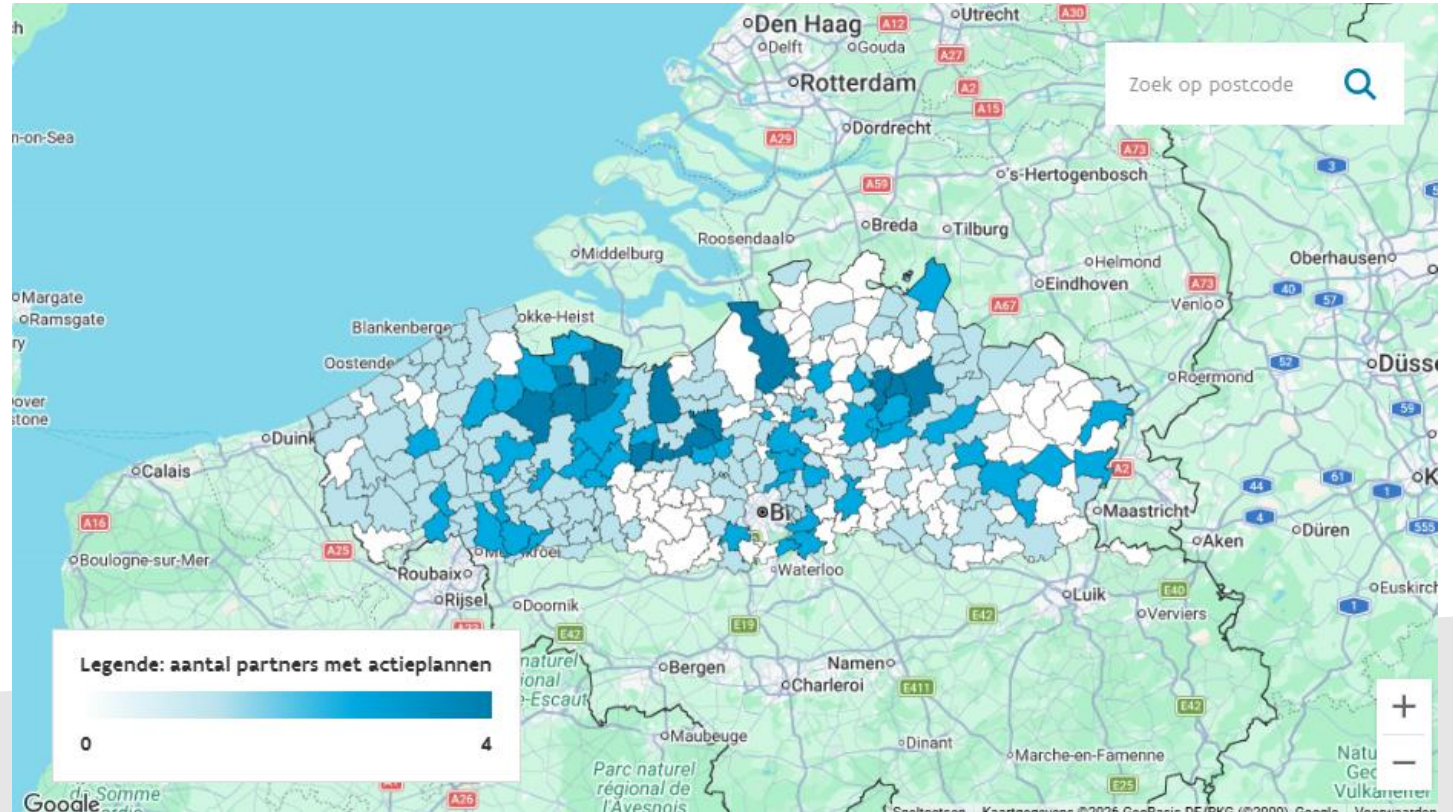
- Een algemene toegenomen inzet op de handhaving op zwerfvuil en sluikstort, maar een licht dalende deelname aan de Week van de Handhaving
- Tijdens de Week van de Handhaving vragen we extra **aandacht voor sluikstort en zwerfvuil** door:
 - Overtreders aan te spreken en alternatieven voor te stellen (sociale controle opvoeren)
 - Overtreders te beboeten
 - Positieve acties van burgers te waarderen

==> We willen tijdens die week een duidelijk signaal geven dat **overtredingen niet zonder gevolgen** blijven (bv. boetes).

- Mooimakers streeft naar een **maximale deelname** van alle Vlaamse lokale besturen, Vlaamse partners en politiezones (met ondersteuning van de provinciegouverneurs)
- Mooimakers vraagt een **minimale registratie van de geplande acties**

Praktisch: Hoe deelnemen?

- **Plan** een actie in de periode van van **5 t.e.m. 11 oktober 2026**
 - Groot of klein
 - Binnen de eigen organisatie
 - Samenwerking met partners
- **Registreer** je actie bij Mooimakers (tss **11 juni en 1 oktober**) en wij maken het **zichtbaar op de website** ([Week van de handhaving | Mooimakers.be](https://www.mooimakers.be))
- **Communiqueer** over je actie via pers, infoblad, sociale media, website, ...

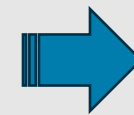
Welke acties kan je ondernemen?

Extra controles

- In uniform
 - Niet in uniform (anoniem)
- Vaststellers in uniform zoals gemeenschapswachten zorgen voor een afschrikkende effect omdat ze heel zichtbaar zijn in het straatbeeld.
- Anonieme vaststellers zonder uniform kunnen succesvoller overtreders op heterdaad betrappen.

Zachte handhaving

- Spreek mensen aan op hun gedrag. Terreinmedewerkers die geen handhavende bevoegdheid hebben, kunnen zo hun steentje bijdragen aan het verhogen van de sociale controle.

[Aanspreektips | Mooimakers.be](https://www.mooimakers.be)

Welke acties kan je ondernemen?

Doorzoeken van sluikestort naar identificatie

- Doorzoek het sluikestort dat je vindt om identificatiegegevens van de dader op te sporen.

Controle correct aanbieden vuilnis

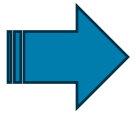
- Op het juiste moment
- In de juiste zak of bak

Welke acties kan je ondernemen?

Inzet sluikstortcamera's

- Zet je sluikstortcamera in op de gekende probleemlocaties. Zorg dat je voldoet aan de wettelijke regelgeving rond camera-inzet.

[Camera's | Mooimakers.be](https://www.mooimakers.be)

Waar kan je acties ondernemen?

Schoolomgeving

Afvalverzamelpunt

Openbaar vervoer
stopplaats

Winkel en
wandelstraat

Waar kan je acties ondernemen?

Parking

Centrumstraat

Sport en
recreatieterrein

Wegen op
industrieterreinen

Waar kan je acties ondernemen?

Woonwijken

Landelijke wegen

Eender welke probleemlocatie

Handhaving en jongeren

- **Studie daderprofiel zwerfvuil:** Vlamingen tussen 16 en 34 jaar, en dan vooral 16 tot en met 24-jarigen geven significant vaker aan al eens zwerfvuil achter te laten dan Vlamingen die 35+ zijn.
- Een doelgroep die bijzondere aandacht verdient, ook op vlak van handhaving, door
 - Preventieve acties
 - Bemiddeling
 - ...maar ook boetes

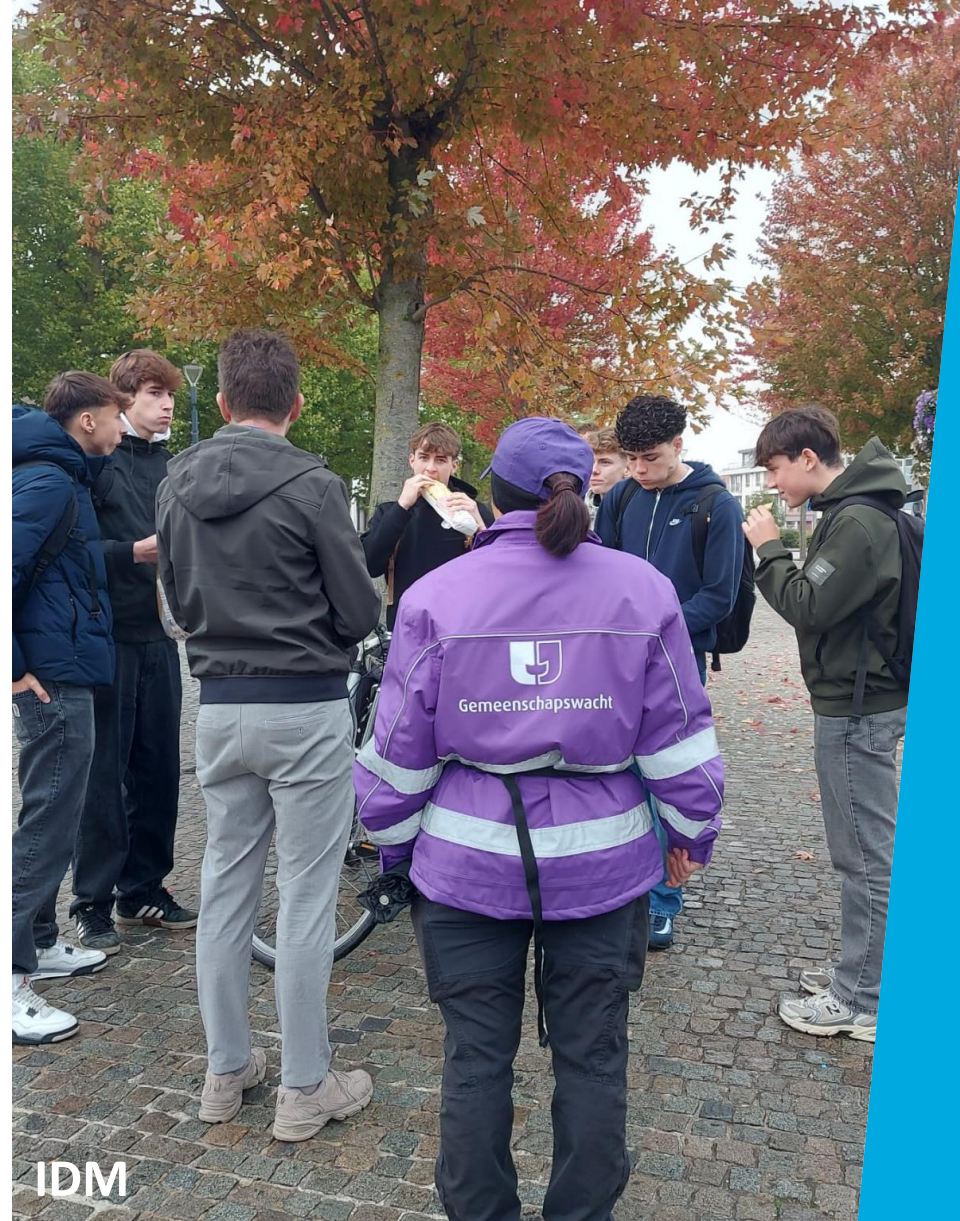
[Onderzoek daderprofiel zwerfvuil | Mooimakers.be](#)

Week van de Handhaving

Enkele voorbeelden van acties

Enkele voorbeelden

[9de Week van de Handhaving op zwerfvuil en sluikestort afgetrapt in Lummen | Mooimakers.be](#)
[Preventieve zwerfvuilwandelingen in werkingsgebied van IDM | Mooimakers.be](#)

Enkele voorbeelden

[Scherpenheuvel-Zichem lanceert ludieke campagne voor propere straten](#)
[Lint bestrijdt sluikestort met verrassende spiegelactie | Mooimakers.be](#)

Enkele voorbeelden

[Meer dan 400 GAS-vaststellingen tijdens Week van de Handhaving | Stad Gent](#)
[Van sluikestort tot sluikgroen — iedereen verantwoordelijk! | Interza - Incovo](#)

Ondersteuning vanuit Mooimakers/OVAM

- Informatie over hoe handhaven op zwerfvuil en sluikestort in de [Kenniswijzer Handhaving](#)
- [Communicatiematerialen](#) in de Webwinkel
- [OVAM Handhaving](#) zwerfvuil
- Communicatiecampagne

Communicatiecampagne

Carole Michels

Campagne

Jaarlijkse Mooimakers campagne voor heel Vlaanderen ter ondersteuning van de inspanningen op het terrein.

- **Doel:** gevoel van pakkans verhogen.
- **Doelgroep:** risicoprofielen (focus jongeren maar niet alleen jongeren)

Concept

We geven hen het gevoel dat heel hun omgeving denkt:

**“Ik ben niet boos,
ik ben gewoon teleurgesteld”**

Concept

We werken telkens met eenzelfde basisboodschap, gecombineerd met straffe blikken.

gij
GAAT DAT AFVAL
TOCH NI
"VERGETEN"?

Waves

Wave 1: sensibilisering: eind juni- begin juli

Laat. Geen. Afval. Achter.

(Social: Laat 🙌 Geen 🙌 Afval 🙌 Achter)

Waves

Wave 2 (handhaving): midden sept- begin okt

Riskeer geen boete tot €500

kanalen

- Radio
- Outdoor borden (incl. autosnelweg)
- Sociale media
- influencers

Beschikbare thema's voor lokale besturen

Gij laat uw flesje toch niet zomaar vallen?

Riskeer geen boete tot €500

Gij laat uw pizzadoos toch niet zomaar achter?

Riskeer geen boete tot €500

Beschikbare formaten voor lokale besturen

Materiaal	vorm	beschikbaar	opmerkingen
Nadar baches	Fysiek materiaal	Eind aug	Op bestelling (via nieuwsbrief eind juni)
Affiches A3 & A4	Fysiek materiaal	Eind aug	Op bestelling (via nieuwsbrief eind juni)
A4 & A5 advertenties	Downloadbaar materiaal	Eind juni	
Digitale schermen (liggend en staand)	Downloadbaar materiaal	Eind aug	
'halve maantjes'	Downloadbaar materiaal	Eind juni	
Social media pakket	Downloadbaar materiaal	Eind aug	
Emailsignatuur	Downloadbaar materiaal	Eind juni	
Bannerpakket website	Downloadbaar materiaal	Eind aug	

Vragen?

Tijl Aerts